

Gaat uw grasland goed overwinteren?

Kees-Jan van Dam

Uw grasland is de motor van uw bedrijf. In de winter krijgt deze motor veel te verduren. Hebt u alles gedaan om uw grasland goed de winter door te krijgen? Belangrijke punten zijn de lengte van het gras, de ontwatering en aanwezigheid van muur, emelten en mollen.

Goed grasland is de basis voor een hoge ruwvoer productie. Gras is het basisvoer voor het vee. De grasmatt vormt uw productiepotentieel voor het komende jaar. Die moet in orde zijn, zeker in het Minas-tijdperk.

U kunt maatregelen treffen waardoor het grasland de beste kansen heeft om de winter goed door te komen. Een deel van die maatregelen hebt u als het goed is al getroffen. De winter zelf kunt u niet beïnvloeden, maar wel de toestand waarin het grasland verkeert. Daarom op een rij waar het om gaat.

Bemesting tijdig afbouwen

Het afgelopen najaar moet de bemesting tijdig zijn afgebouwd. Dit kunt u nu natuurlijk niet meer corrigeren, maar u kunt hier lering uit trekken voor een volgend groeiseizoen. Na half september moet er niet meer bemest zijn. Dit is van belang om uitwintering bij vooral vroege vorst te voorkomen. Nog groeiend gras is uiterst kwetsbaar voor vorst. Kunstmest en 'oppervlakkig' toegediende dierlijke mest is na een weidesnede

uitgewerkt, dus ongeveer na één maand. Dieper toegediende mest is na zo'n twee maanden uitgewerkt; het advies is om deze vorm van bemesting na half augustus niet meer toe te passen. De bemesting is door deze afbouw rond half oktober uitgewerkt. Naast het stoppen van de bemesting is natuurlijk ook het ophouden van de mineralisatie in de bodem van belang voor het stoppen van de grasgroei. Dit is afhankelijk van de snelheid waarmee de herfsttemperatuur daalt (koeler → minder mineralisatie) en van de hoeveelheid lucht in de bovengrond (natter → minder mineralisatie). Het is belangrijk dat de grasgroei in de herfst tijdig tot stilstand komt.

Gras niet te lang maar ook niet te kort

Het gras moet niet te lang de winter in gaan. Er wordt gewoonlijk uitgegaan van zo'n 6 cm als ideale lengte in de herfst. Door het weiden van het melkvee, droogstaand vee en pinken in de laatste weken voor opstallen zult u hiernaar gestreefd hebben. Eventueel resterend gras kan door schapen opgevreten worden.

Water op het land is slecht voor de grasmatt. Vooral jong grasland is gevoelig.

Daarbij moet wel de vinger aan de pols worden gehouden: te intensief weiden van schapen geeft remming van de grasgroei in het volgende groeiseizoen. In de winter kan de grashoogte daarom beter niet onder de 4 tot 5 cm komen. Speciaal tijdens de inval van de eerste serieuze vorst leidt beweiding tot schade, zo blijkt uit recent onderzoek.

Een oud advies is om na half februari in het geheel niet meer te beweiden, tenzij u groeitrappen wilt aanleggen. In onderzoek is of in plaats van "half februari" beter een bepaalde T-som gebruikt kan worden.

Ontwatering

De afwatering van de percelen moet in orde zijn. Dit betekent dat de voorzieningen zoals greppels, afvoerbuizen en/of drainage goed moeten functioneren. Dat is bepaald niet vanzelfsprekend na een weideseizoen. Vooral greppels en afvoerbuizen zijn vaak (gedeeltelijk) door het vee dichtgetrapt. Zodra het vee uit het land is moeten de greppels (ondiep) worden gefreesd. De grond moet daarbij zo min mogelijk over het land worden verspreid om 'gootvorming' van het perceel, en onkruidverspreiding te voorkomen.

Water op het land is slecht voor de grasmat. De betere grassen sterven af en de minder goede grassen kunnen zich uitbreiden. In het bijzonder jong grasland is gevoelig.

Ook zijn volle greppels ideaal voor de overleving van leverbotslakjes. In een natte oktobermaand kan weidend vee zo een leverbotbesmetting oplopen.

Ingezaaid grasland

Nieuw ingezaaid grasland is kwetsbaarder voor betreding, berijding en wateroverlast dan ouder grasland. Jong gras moet niet te kort de winter ingaan. Er moet een hergroei van circa 7 centimeter zijn. Dit houdt in dat de beweiding in de herfst tijdig beëindigd moet worden. Ook betekent dit dat winterbeweiding met schapen niet gewenst is. Speciaal op nieuw ingezaaid grasland is plasvorming erg slecht.

Muurbestrijding

Muur in grasland kan in het najaar nog sterk groeien, ten koste van het gras. In december is bespuiten bijna niet meer mogelijk, tenzij er sprake is van groeizaam weer en het land berijdbaar is. Tot circa eind oktober kon muurbestrijding nog door bloten plaatsvinden. Muur vriest niet of nauwelijks dood en kan in het voorjaar het gras overwoekeren. Zonodig moet in het voorjaar tijdig een bespuiting worden uitgevoerd.

Emelten

Een emeltentelling in december geeft u inzicht in de mate van voorkomen van deze diertjes. Emelten zijn larven van de langpootmug. Als er meer dan 150 emelten/m² zijn is het raadzaam om in het vroege voorjaar (als de nachttemperaturen boven circa 5 °C uitkomen) nogmaals een telling uit te voeren. In de winterperiode kan het aantal emelten teruggelopen. Schade aan de grasmat wordt in de winter niet aangericht omdat de diertjes dan minder actief zijn. Een bestrijding uitvoeren op basis van een decembertelling is daarom niet nodig. Als in februari/maart meer dan 100 emelten/m² geteld worden, kan bestrijding worden overwogen. Bestrijding kan dan alleen zinvol zijn als de grasgroei nog niet op gang is. De kosten van een bestrijding worden pas terugverdiend als een opbrengstderiving van 500 kg droge stof/ha dreigt.

Mollen

De mollenbestrijding vraagt in de winterperiode voortdurend de aandacht. Mollen doen schade aan de grasmat met als gevolg een lagere opbrengst en kans op meer onkruid. Mollen zijn ook vaak de oorzaak van te veel grond in het kuilvoer. Een tijdige en grondige aanpak van de bestrijding van mollen kan duidelijk bijdragen aan meer en beter gras en kuilvoer. Een gezamenlijke aanpak van de bestrijding met burens verdient de voorkeur. Met gebruik van klemmen en enige oefening is de bestrijding van mollen door veehouders goed uit te voeren.